

Pendants dels EUA

JORDI GARCIA-PETIT / Jurista i membre de la Reial Acadèmia de Doctors
AVUI, 11 de novembre del 2008

A mesura que es va temperant l'eufòria per l'elecció de Barack Obama i que afluixen els ditirambes sobre la novetat transgressora del color de la seva pell, s'evidencien els colossals problemes a resoldre, i la figura del president, que haurà de decidir per a bé i per a mal, substitueix la del candidat fascinator. Obama ha inclòs el món en el canvi promès. Tota una declaració de principis, però igualment d'intencions. Afirmar que el canvi també arribarà a la resta del món significa unes quantes coses: el reconeixement que el pes dels EUA és tan aclaparador que posar un cert ordre a les finances i l'economia nord-americanes repercutirà en tot el món; equival a una implícita ratificació de la voluntat de poder dels EUA en l'esfera mundial; recorda que el canvi dependrà dels EUA i es plantejarà sota el seu lideratge renovat; dóna a entendre que es corregirà l'actuació internacional de la presidència de George W. Bush.

ARA BÉ, A LA POLÍTICA EXTERIOR dels EUA no hi haurà un abans i un després de l'elecció d'Obama tan rotund com molts esperen i el món necessita. La majoria dels dirigents nacionals que s'han manifestat per felicitar Obama -Hugo Chávez, Nicolas Sarkozy, Dmitri Medvièdiev, Mahmoud Ahmadinejad, Hu Jintao...- diuen que volen millorar i elevar el nivell de les relacions amb els EUA. No costarà gaire, perquè Bush havia deixat que es deterioressin com mai en les dues darreres dècades. Però no tots esperen el mateix de la presidència d'Obama. Formulats a l'engròs, sense entrar en els contenciosos amb països concrets, Europa espera establir una relació transatlàntica en un pla d'igualtat; Àfrica, rebre ajuda milionària per sortir de l'abisme de la pobresa; Àsia, poder

continuar inundant el mercat nord-americà de productes de baix cost, i l'Amèrica Llatina, que els EUA practiquin un veïnatge continental generós amb la immigració. Aquestes grans expectatives són no solament contradictòries entre elles sinó també amb els canvis interiors, econòmics i polítics, que haurà d'emprendre Obama. L'elecció d'Obama ha suscitat simpaties arreu del món, i una de les raons que han influït en l'elector nord-americà ha estat la creença que Obama podia millorar la imatge que el món té dels EUA, però el que ha dut Obama a la presidència és el vot dels nord-americans. Per això, les prioritats d'Obama se centraran en la política interior, i, encara que només sigui així, els efectes correctors del programa de govern es traslladaran a l'exterior: al cap i a la fi, les bombolles del sistema nord-americà han inflat les de les altres economies.

I TANMATEIX, HI HA ACCIONS EXTERIORS que no desviarien Obama de les seves prioritats i que poden anar confortant les expectatives desvetllades, sense que comportin ni la mobilització de grans recursos ni hipoteques importants en el marge de maniobra exterior, que els EUA no voldran perdre. A tall indicatiu, tancar Guantánamo, programar la sortida militar escalonada de l'Iraq, congelar la instal·lació a Polònia i Txèquia del sistema de míssils que trenca l' statu quo de la seguretat a Europa, procedir a un aixecament selectiu de l'embargament a Cuba, anunciar la consideració de les Nacions Unides com a fòrum del multilateralisme global, ratificar a la propera conferència de Poznan sobre el canvi climàtic la nova posició dels EUA... Esclar que res de tot això no podrà concretar-se fins després de la investidura d'Obama, el 20 de gener, llevat que Bush s'avingui, cosa força improbable, a adoptar alguna d'aquestes mesures.

L'ELECCIÓ D'OBAMA JA HA ESTAT EN si mateixa una revolució simbòlica d'un impacte que transcendeix les fronteres dels EUA. La presidència d'Obama, que s'exercirà a través d'un equip polític variat i de l'administració ordinària dels EUA, serà en el pla exterior, a tot estirar, conciliadora en les formes i matisadament reformista en el fons. Els interessos imperials dels EUA prevaldran per molt de temps sobre els interessos planetaris. Igual com passa amb tots els Estats aspirants a gran potència. I és que la tan lloada o blasmada globalització resulta encara summament imperfecta.